

Тема: Методика формування граматичної будови мовлення у дітей.

План.

1. Становлення граматичної будови мови у дітей раннього віку.
2. Закономірності засвоєння граматичних значень дітьми дошкільного віку.
3. Типові помилки в мовленні дітей та їх причини .
4. Дитяче словотворення .
5. Шляхи формування граматичної правильності мови у дітей.
6. Методи формування граматичної правильності мови.
7. Заняття з формування граматичної правильності мови.

Література

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / Наук. ред. та упоряд. О. Л. Кононко. – 2-ге вид., –К.: Світич, 2008.-430.
2. Богущ А.М., Орланова Н.П., Зеленко Н.І., Лихолетова В.К. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі. – К.: Вища школа,1992.- С. 174-235.
3. Бородич А.М. Методика розвитку речі. – М.,1984.- С. 99-100.
4. Дитина. Програма виховання і навчання дітей дошкільного віку / Наук. кер. О.В.Проскура.- К.: Освіта, 1993. - 270 с.
5. Дитина в дошкільні роки / Наук. кер. К.Л.Крутій.- Запоріжжя: ЛПС. Лтд, 2000. -268 с.
6. Дошкільна лінгводидактика. Хрестоматія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.// Упорядник Богущ А.М. Частина 1 та 2. – К.: Видавничий Дім „Слово», 2005.С.405-460.
7. Тихеева развитие речі детей. –М.,1981.-С.28.
8. Чуковский К.Й. От двух до пяти : книга для родителей. – М., 1990.

3. ТИПОВІ ПОМИЛКИ В МОВЛЕННІ ДІТЕЙ

Засвоєння граматичної будови мови для дитини – це складний шлях, на якому закономірно зустрічається цілий ряд помилок. Діти зміщують суфікси, флексії, префікси однієї частини мови з іншою. На такі типові помилки вказує О. М. Гвоздев.

Цілий ряд методистів вивчали формування граматичної правильності мови у дітей (Л. Маркова, О. Соловйова, Р. Стаценко) й узагальнили граматичні помилки в мовленні дошкільників. Найтипівішими помилками, є:

Помилки у словотворенні: створення нових слів за аналогією до раніше засвоєних: мазелін, намолокався, піджакет, начаєпився (див.: Чуковский К. Й. От двух до пяти – М. 1984).

2. Помилки у словозміні: заміна закінчень у межах одного відмінка (вікни, дереви, пір'ї);

відмінювання невідмінюваних іменників (на таніні, по радіву);

заміна роду іменників (велика собака, один рукавиць);

неправильне вживання числа іменників (хмарні неби, дві ножиці, одна саня, мої шоколади, зачини дверю);

помилки у вживанні дієслівних форм (бігу, носю, хо-дю);

займенників (у нюю, з їх, з їми);

числівників (по однім, п'ятім);

дієприкметників (намальовата, розірвати);

у чергуванні приголосних в основі іменників (вуші, окі, на ноги, в руки).

Третя група помилок – синтаксичні.

Серед синтаксичних помилок найпоширенішою є неправильний порядок слів у реченні у відповідь на запитання. Наприклад:

Вихователь: Яка пора року зображена на цій картині?

Дитина: Літо.

Вихователь: Дай повну відповідь.

Дитина: На цій картині пора року зображена літо.

Вихователь: Які квіти діти збирають?

Дитина: Вони волошки збирають.

Ці помилки відносять до специфічно дошкільних, які так важко виправити в школі. Справедливо закидають вихователям учителі перших класів шкіл, тому що далеко не завжди бувають успішними намагання школи звільнити мову учнів від «дошкільних» помилок, від шкідливих впливів «дошкільної граматики».